

Januari 2026

Rupel.blad

WANDELTIP:
De watervallen van Kruibeke

Magazine voor leden
Natuurpunt Rupelstreek en Natuurpunt Aartselaar

COLOFON

Rupel.blad is het driemaandelijks magazine voor de leden van Natuurpunt Aartselaar en Natuurpunt Rupelstreek.

Foto cover:

Buidelmees – foto: Luc Meert

Lid worden

Stort 38 euro op bankrekening: BE17 2300 0442 3321 van Natuurpunt
Dan bent u lid tot einde 2026
U ontvangt 4 keer/jaar Natuur en 4 keer/jaar Rupel.blad

Rupel.blad

Leden van andere Natuurpuntafdelingen, die Rupel.blad wensen te ontvangen, storten 9 euro/jaar op rekening: BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek

Giften

Kunnen gedaan worden op rekening: BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt, mededeling 3796 Rupelstreek of 3718 Aartselaar, vanaf 40 euro fiscaal aftrekbaar

Contact Natuurpunt Rupelstreek

Erik De Keersmaecker: 0476/39.19.94
info@natuurpuntrupelstreek.be
www.natuurpunt.be/rupelstreek

Contact Natuurpunt Aartselaar

Luk Smets: 0477/66.94.32
info@natuuraartselaar.be
www.natuuraartselaar.be

Natuur.huis de Paardenstal

Boomsestraat 221 Niel
Bushalte de Lijn (Hellegat) - Lijn: 29A
In de periode oktober 2025/april 2026 enkel de eerste zondag van de maand open, telkens van 13u tot 17u
Info: 0486/10.50.80 of
info@natuurpuntrupelstreek.be

Nieuwsbrieven en Blogspots

Natuurflits

Digitale nieuwsbrief met actueel nieuws over de activiteiten van Natuurpunt Aartselaar.
Aanmelden: stuur een mail naar : luk.smets@telenet.be

Rupel.bericht

Digitale nieuwsbrief van Natuurpunt Rupelstreek
Aanmelden: stuur een mail naar: info@natuurpuntrupelstreek.be

Kern Boom-Rumst:

facebook.com/NatuurpuntBoomRumst

Vormgeving Rupel.blad: Fried Happaerts
Oplage: 1.850 ex.

Bye bye Bamboe in Bos N

Wie op de koude en druilerige zondagnamiddag van 23 november in Bos N in Boom passeerde kon verspreid in het bos een grote groep vrijwilligers in actie zien. In afwachting van een nieuw natuurbeheersplan, mogelijk klaar tijdens het voorjaar 2026 was er in de kern vrijwilligers beslist om in Bos N al zo veel mogelijk bamboe te verwijderen.

Sinds 15 jaar groeit er in Bos N, in 3 verschillende zones, bamboe *Pseudosasa Japonica* en *Sasa Helia*. Deze bamboesoorten zijn woekerende, invasieve exoten die op korte tijd grote zones hebben ingenomen. Deze woekerplant verdringt de inheemse flora, waardoor ons Bos N een deel van zijn natuurlijke veerkracht en biodiversiteit verliest.

Bamboe is een mooie, decoratieve plant die eerder thuishoort in een pot, op een terras, in een tuin. Ook daar hebben tuiniers vaak veel moeite om bamboe onder controle te houden of weg te krijgen. We wisten dus dat bamboe uit Bos N definitief verwijderen een stevige uitdaging zou zijn.

In een eerste fase maaiden we met bosmaaiers zo veel mogelijk bamboe weg. Dirk en Gie maaiden, de rest van de groep harkte, zweette en raapte

alle takken bijeen. Alle takken werden samen klaargelegd op een hoop of in een groencontainer, zodat de Groendienst van gemeente Boom de week daarop alles kon ophalen. Tussendoor, tijdens een stevige regenbui, konden we bij Paul en Josine thuis, vlak naast het bos, wat rusten en een soepje drinken.

Uiteindelijk konden we meer dan 500 vierkante meter bamboe maaien en verwijderen. In een tweede fase komt de terreinploeg van Natuurpunt met als standplaats het fort van Walem, met de stronkenfrees de wortelstokken verwijderen. Daarna is het afwachten of het "bye bye bamboe" is of toch een snel weerzien met de nieuwe scheuten. Wordt dus vervolgd.

Het is wel zeker dat we met deze nieuwe actie terug een grote groep vrijwilligers bijeen brachten. Vrijwilligers, jong en iets minder jong, ervaren en minder ervaren, die met de nodige goesting, zorg en aandacht verder voor het natuurbeheer in Bos N gaan zorgen.

Dank u wel aan alle vrijwilligers. Lang leve Bos N.

Tekst en foto: Bart Peleman, vrijwilliger Bos N

Vrijwilligers Bos N werkmoment Bye bye bamboe 23/11/2025 - foto: Debbie Nys

Behaag natuurlijk 2025 veert opnieuw omhoog

Met de verkoop van 67.741 planten haalt Behaag natuurlijk 2025 een bijzonder mooi resultaat en een stuk beter dan het resultaat uit 2024 toen er 43.944 werden verkocht. Dit resultaat toont aan dat Behaag natuurlijk nog steeds springlevend is, en het streefdoel, om het landschap en voor- en achtertuinen meer natuurlijk in te richten steeds meer mensen kan overtuigen.

Topresultaten werden gehaald in gemeenten: Kapellen (5.255 planten verkocht), Schoten (4.624 planten verkocht), Duffel (4.166 planten verkocht) en Ranst (4.140 planten verkocht). De vrijwilligers van Natuurpunt Aartselaar mogen met de verkoop van 1.785 planten ook terugblikken op een mooi resultaat.

In de 5 Rupelgemeenten werden in totaal 4.119 planten verkocht. In gemeenten Schelle (2.031 planten verkocht) en Hemiksem (900 planten verkocht) bleven de resultaten op peil. In gemeenten: Boom (385 planten verkocht), Rumst (695 planten verkocht) en Niel (108 planten verkocht) gingen de resultaten echter flink naar beneden.

Een nieuwigheid was in de Rupelstreek en Aartselaar de "zoemactie". Het gaat niet goed met de wilde bijen. Deze cruciale bestuivers lijden onder de klimaatveranderingen, de pesticiden en het kleiner wordend bloemenaanbod door toenemende bebouwing. Daarom boden we onder impuls van Maarten Wielandts samengestelde bloemenpakketten en bloembollen aan.

Hier ook mooie resultaten, met de verkoop in Aartselaar: 96 bloemplanten en 216 bloembollen en de Rupelstreek: 117

bloemplanten en 120 bloembollen. Vrijdag 28 en zaterdag 29 november werd de finale van Behaag..natuurlijk 2025 afgewerkt. Daar gingen opnieuw maanden voorbereidend werk aan vooraf. In februari hadden we een overleg met de boomkweker. In mei en juni stuurden we info-artikels en prijsafspraken naar alle Natuurpunt-afdelingen, die Behaag..natuurlijk organiseren in hun werkingsgebied. In september en oktober registreerden we online bestellingen voor inwoners van de Rupelgemeenten Boom, Hemiksem, Niel, Rumst en Schelle en volgden de betalingen op. Inwoners van de gemeente Aartselaar konden online een bestelling plaatsen via de website: www.aartselaar.be/behag. Begin november gaven we het opgeteld aantal planten per soort door aan de boomkweker. En dan de finale, elke keer weer een stressmoment. Verlopen de leveringen vlot? Kloppen de aantallen van de planten? Werden er geen vergissingen gemaakt bij het samenstellen van de bestellingen? Komen alle bestellers wel opdagen? Maar alles is vlot verlopen, zodat we weer kunnen terugblikken op een heel geslaagde editie.

Maar wat brengt de toekomst?

Behaag natuurlijk is inmiddels 32 jaar oud, in 1994 werd de campagne opgestart in de Rupelstreek en nu zoveel jaren later zijn we nog altijd kartrekker van deze campagne. Maar dit betekent ook dat we als kartrekkers van Behaag natuurlijk ook flink zijn opgeschoven qua leeftijd. De vraag wat de toekomst van Behaag natuurlijk betreft, klinkt dan ook steeds luider. Hierbij een warme oproep naar jongere

mensen om mee de voorbereidingen van de editie 2026 te ondersteunen. Heb je interesse, neem even contact op: info@natuurpuntrupelstreek.be

Erik De Keersmaecker – voorzitter Natuurpunt Rupelstreek – coördinator Behaag natuurlijk

Ophalen bestelling verdeelplaats Terhagen – foto: F.Happaerts

Geopark Schelde Delta

De Vlaams-Nederlandse Delta is een uniek gebied. De geologische ontstaansgeschiedenis, de rijke cultuurhistorie, het voortdurende gevecht met het water en het leven met het water is overal tastbaar. Elke plek vertelt haar eigen verhaal en draagt zo bij aan de identiteit van het Schelde-estuarium.

Meer info: www.schelledelta.eu

SCHELDE DELTA

Nationaal Park Scheldevallei

In Nationaal Park Scheldevallei wisselt machtige riviernatuur af met pittoreske dorpen en restanten van het industrieel erfgoed. Met rivieren die opnieuw bezwommen worden door een 50-tal vissoorten, met daarbij ook de legendarische fint of meivis. Tijdens de herfst- en wintermaanden vertoeven er honderden watervogels, terwijl de lente garant staat voor een enorme vogelrijkdom in de schorren en waterrijke natuurgebieden.

NATIONAAL PARK
scheldevallei

Verder in dit nummer — januari 2026

Bye bye Bamboe in Bos N	2 en 20
Behaag natuurlijk 2025 veert opnieuw omhoog	3
2025 of weer een jaar Natuurpunt Rupelstreek	4
Wouter blikt terug op de cursus Vogels kijken 2024-2025	6
De overstromingsgebieden rond het Zennegat	8
Wandeltip: De watervallen van Kruibeke	10
Vrijwilligers Natuurpunt Rupelstreek in actie	12
Een mooi najaar voor Natuurpunt Aartselaar	13
Een windepijlstaart aan het Wolffaertshof in Aartselaar	14
Agenda Natuurgidsen in opleiding- Natuuracademie	15
Agenda Aartselaar	16
Agenda Rupelstreek	18

Dit artikel bevat een terugblik op wat we deden in 2025, een beperkt deel, vele projecten en honderden uren vrijwilligerswerk laten zich niet samenvatten op 2 pagina's. Leden en sympathisanten die regelmatig artikels lezen in het Rupel.blad of in het Rupel.bericht zullen merken dat een groot deel van de werking van Natuurpunt Rupelstreek draait rond vogels. Vogels zijn dan ook overal te zien of te horen, en niet alleen in natuurgebieden. Anderzijds hebben we ook veel aandacht voor amfibieën en voor vleermuizen.

Meest memorabele momenten in de loop van 2025 waren beslist de info-avonden, dag- en avondexcursies, een boottocht, 4 bustochten en een heuse vogelkijkmarathon, waarbij de deelnemers aan de Cursus Vogels kijken 2024-2025 dit jaar tijdens 10 maanden werden ondergedompeld in de indrukwekkende vogelwereld. Peter Hofman, Wouter van Assche en Erik de Keersmaecker waren de sprekers tijdens de info-avonden en met z'n drieën en de hulp van Jan Sellensslach waren ze gidsen tijdens de excursies.

Memorabel waren beslist ook de talrijke werkmomenten in het natuurgebied Kleiputten Terhagen, met om de 2 weken op zaterdagvoormiddag een werkmoment. Een lange lijst taken werd daarbij uitgevoerd, waarbij niet enkel werd gewerkt aan het natuurbeheer, maar ook aan het bekijken houden van de mooiste plekken in het natuurgebied, met kijkpunt ijsvogel als één van de mooiste blikvangers. Bijzondere blikvangers in 2025 waren daar de Wilde Snuitdag op zaterdag 3 mei, waarbij ouders of grootouders, samen met hun kinderen of kleinkinderen en samen met gidsen van Natuurpunt kennis konden maken met de boeiende onderwaternatuur van het natuurgebied.

En de organisatie van een heuse Startdag op zaterdag 30 augustus, met als belangrijkste doel, mensen uitnodigen voor een bezoek aan het natuurgebied Kleiputten Terhagen om er kennis te maken met de vrijwilligers van het beheerteam en de taken die in het natuurgebied worden uitgevoerd.

De kijkgaten in vogelkijkhut Eeckhoven in Rumst bieden een formidabele blik op het vogelrijke spaarbekken van Waterlink. De vogelkijkhut werd in 2008 gebouwd en vertoont inmiddels steeds meer sporen van sleet, regelmatig moeten we er dus werken aan het herstel en onderhoud. Onder meer met kijkluikjes die loskomen, of de opstaplaats herstellen die kleinere vogelkijkers de mogelijkheid biedt om door de hogere kijkgaten te kijken. Gelukkig kunnen we voor grotere onderhoudswerken ook rekenen op de hulp van het bedrijf Waterlink, onder meer door het vernieuwen van de oude, versleten dakbedekking.

Werken in en voor de natuur betekent ook dat we er rekening mee moeten houden, dat succes niet steeds gegarandeerd is. De steeds maar dalende cijfers van de paddenoverzetactie in de Doornlaarlei en de Lage Vosberg in Rumst nopen ons om erover na te denken of het nog zinvol is, om de actie verder te zetten. Ook al omdat Ludwig Laureyssens, jarenlang de belangrijkste kartrekker van de paddenoverzetactie noodgedwongen zijn engagement stop moet zetten.

Nieuw in 2025 waren onze maandelijkse excursies, met als thema: Volg de gids, afwisselend in Walenhoek en in het natuurgebied Kleiputten Terhagen, met wisselende opkomstcijfers, maar alleszins voldoende om er ook in 2026 mee door te gaan en waarbij ook een wandeling in het Niels Broek wordt toegevoegd.

Bijzonder mooi blijft de belangstelling voor

de maandelijkse vogelkijkexcursies omheen het Noordelijk eiland en de 2-maandelijkse excursies omheen het overstromingsgebied Battenbroek en langs de Grote vijver.

Vleermuizen blijven ons boeien, dat doen ze al sinds we gestart zijn met het plaatsen van kerkuilnestkasten in kerkzolders en we geconfronteerd werden met kraamkolonies van baardvleermuizen in de kerkzolders van Branst en Hingene, gewone grootovleermuizen in de kerkzolder van Eikevliet, ingekorven vleermuizen en laatvliegers in de kerkzolder van Lippelo en laatvliegers in de kerkzolder van Niel.

Sindsdien werken we in het kader van het project Meetnetten elk jaar aan het tellen van uitvliegende laatvliegers in de kerk van Niel. Dat doen we tijdens 2 telmomenten, een telmoment in de periode dat enkel de vrouwtjes uitvliegen en een 2de telmoment op het moment dat de jonge vleermuizen, samen met de vrouwtjes uitvliegen. Dit jaar werden 36 uitvliegende laatvliegers geteld tijdens het eerste telmoment op 19 juni en 55 laatvliegers tijdens het 2de telmoment op 24 juli.

Overwinterende vleermuizen tellen is inmiddels ook al een stevige traditie geworden voor enkele vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek, de oude ringovens in de Boomse wijk Noeveren blijken immers niet enkel prachtig industrieel erfgoed te zijn, maar tevens prima verblijfplaatsen voor overwinterende vleermuizen.

De hoogste aantallen worden momenteel in de oude ringoven Peeters-van Mechelen geteld, al blijken er ook in ringovens 't Geleeg/Frateur en EMABB/BRİK Boom, die beide als museumovens fungeren en regelmatig bezocht worden door groepen bezoekers mooie aantallen vleermuizen te overwinteren.

Dat overwinterende vleermuizen meer dan welkom zijn in die oude ringovens bewees een gezamenlijk info-moment op 5 februari, waarmee we in samenwerking met EMABB - Brik Boom een 20-tal deelnemers mochten verwelkomen in 't Baksteentje, waar ze aandachtig luisterden naar een presentatie over vleermuizen en we achteraf samen op zoek gingen naar die kleine zoogdiertjes.

Kamsalamanders staan eveneens hoog in onze jaarlijkse zoekparade. Uitgerust met

Wilde Snuitdag in het natuurgebied Kleiputten Terhagen – foto: Erik De Keersmaecker

Bemonsteren trechterfuiken in het natuurgebied Kleiputten Terhagen – foto: Erik De Keersmaecker

een waadpak en 5 trechterfuiken waren we tussen 31 maart en 9 april aan de slag in het natuurgebied Kleiputten Terhagen. Met succes, want in een ondergelopen moerasbos en in een gracht die tijdens de nazomer van 2022 werd verbreed zaten er opnieuw kamsalamanders in de fuiken. In totaal werden 10 diertjes gevangen, gefotografeerd en meteen weer vrijgelaten.

Waadpakken komen ook goed van pas tijdens het bemonsteren van de vissen in de Schelde, Rupel en Nete met schietfuiken en sindsdien zijn we meer dan ooit in de ban van de paling geraakt. Palingen vangen we regelmatig in onze fuiken, meestal zijn het zogenaamde groene palingen, af en toe zitten er schieralen in onze fuiken en één keer zelfs een glasaaltje. Dat gebeurde tijdens een bemonstering met schietfuiken in de Nete ter hoogte van Rumst. Glasaaltjes zijn baby-palingen, bijna helemaal

doorschijnend, met een lengte van ongeveer 7 centimeter, een omtrek van enkele millimeters en 2 pientere oogjes in het piepkleine kopje.

Op het moment dat ze voor onze kusten en in onze rivieren verschijnen hebben ze er reeds een reis van 6.000 kilometer opzitten. Ongeveer 2 jaar zijn ze dan onderweg geweest, vanuit de diepten van de Sargassozee bij de Bermudadriehoek, waar ze geboren werden laten miljoenen larfjes zich over de Atlantische oceaan dankzij de warme golfstroom richting Europa meedrijven.

Net zoals de voorbije 31 jaar wandelden we weer langs straten en pleinen om het aantal bewoonde nesten van huiswaluwen te tellen. Met een totaal van 279 nesten halen we opnieuw een schitterend resultaat en zijn we bijzonder tevreden dat het werk dat we in de periode 2010-2015 heb-

ben geleverd met het plaatsen van 10-tal nestkasten mooie resultaten oplevert.

Met een score van 152 bewoonde nesten van boerenzwaluwen halen we het beste resultaat sinds de start van de tellingen in 1995. Schelle haalt het hoogste aantal met 59 nesten, met als toplocatie een paardenstal met 50 nesten, waarvan er naar schatting een 25-tal bewoond waren en verder 2 koeienstallen met elk 12 nesten.

Reet staat op plaats 2 met 57 nesten, met 4 toplocaties met respectievelijk 10, 12, 14 en 15 nesten in koeienstallen en één schapenstal. In Rumst vonden we 19 nesten, verspreid over 8 locaties. Boom staat op plaats 4 met 16 nesten allemaal in een paardenmanege aan de Kleine Steylen. In Hemiksem tenslotte was er één broedpaartje in een paardenstal aan de Varenstraat.

Vanaf midden maart kwam de cursus “Samen de natuur in 2025”, op kruissnelheid en namen Marc, Gie en Erik, vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek de cursisten van LIGO Boom/Willebroek mee op stap voor meerdere bijzonder leerzame momenten in en over onze natuur. Tijdens 10 ontmoetingen lieten we vluchtelingen en migranten van de eerste generatie in de regio Rupelstreek op een laagdrempelige, leuke en educatieve manier kennismaken met de natuurlijke omgeving en de vrijwilligerswerking van Natuurpunt in de Rupelstreek. Midden oktober werd een nieuwe editie opgestart, die loopt tot in de late lente van 2026.

Erik De Keersmaecker, voorzitter Natuurpunt Rupelstreek

Glasaal – foto: Erik De Keersmaecker

Cursus Samen de natuur in – op stap in Klein-Willebroek naar het Broek de Naeyer - foto: LIGO Boom/Klein-Willebroek

Wouter blikt terug op de cursus Vogels kijken 2024-2025

Bustocht Oostkantons 31/5/2025 – vogels kijken vallei van de Holzwarche

Zoals het de meest tot de verbeelding sprekende concerten betaamt, bloklettert menig Rupeliaans publiciteitskanaal een deugdloos “VOLZET” talrijke maanden voor de officiële start van de cursus Vogels kijken 2024-2025 van Natuurpunt Rupelstreek. Oef!

Vrijdagavond 11 oktober 2024, een proper gewassen en uitgeslapen lichte verse, volslagen onwetende jonge en minder jonge lui, sommige diepgroen tot ver achter de oren, anderen al meer geoefend, worden ongecensureerd blootgesteld aan de eminente en opgewekte vertellingen van Peter Hofman. De kop is eraf!

Paraat om overdonderd te worden door 11 info-avonden en 1001 excursies te land, ter zee en in de lucht. Stuk voor stuk leergierig en schuimbekkend van goesting om een jaar lang, 4 seizoenen dik, aan stoomtreinvaart te struinen doorheen ezelorige vogelgidsen, luisterend naar de magnifieke besloomingen der vogelen, zwevend over bossen en weiden, langs akkers, inlagen en heide, van het niveau zeespiegel in Oostende tot België's hoogste punt aan de Botrange! Nek en schouders uitgedost met beter optisch materiaal dan ikzelf, trokken we op avontuur!

Niets hartvullender dan het zintuiglijk waarnemen van opbloeiende vogelkennis bij de leerling-ornithologen! Bijleren over voornamelijk de herkenning van vogels is het doelwit. Ook zeggen we vriendelijk goedgedag tegen bijdoelen zoals genieten van de uitstapjes, gezelligheid of het afvinken van een persoonlijk lijstje.

“Een jonge vogel komt licht in den knip”, fluistert het eeuwenoude spreekwoord me toe. Inderdaad, sommige ondervindingloze cursisten kan je eenvoudig om de tuin leiden, zeker wanneer zij niet naar de gidsen luisteren. Tijdens de wittebroodsweken van de vogelcursus kan ik nog als zoete koek verkopen waarom slobbenden niet op één lijn kunnen slobberen.

Gelukkig hakken de kandidaat-vogelkundigen zich onstuitbaar een weg doorheen pluimzwarte kilo's weetjes over tibia's, spiegels, vogelzang, eclips kleedjes en fenologie. Hen in het oetje nemen, werd al snel een uitdaging. Dra ging het spreekwoord “Jonge vogels hebben weke nebben” of jonge vogels zijn nog enkele weken afhankelijk van hun ouders, niet meer op. Onze cursisten werden zelfstandiger en zekerder in hun determinatie-ijver.

Zaterdag 15 februari 2025, het Oudeland van Strijen. “Is dat geen grauwe gans?” Mijn goedkoop kijkertje bevestigt inderdaad dat het om een juveniele kolgans

gaat en dus geen grauwe gans. Onmetelijk hartelijk feliciteer ik de cursist. Deze juiste determinatie-epidemie slaat snel viraal om zich heen. In de struikachtige begroeiing van de IJzermoude, op zaterdag 26 april 2025, is het weer flink raak: “Is dat geen barmsijs?” Weeral prijs, inderdaad geen barmsijs, maar een zingende kneu!

Ook externe deelnemers raken besmet. In de sprankelende vallei van de Holzwarche, op zaterdag 31 mei 2025 inmiddels, echoot “Is dat geen klapekster?” Wijzend naar het topje van een hemelhoge spar. “Zeker en vast, dat is een grote gele kwikstaart!”, meld ik dolblij.

De voortschrijdende waaier aan excursies gaat hand in hand met een verbeterde zekerheid in hoofde van onze cursisten. Waar de historische determinaties nog uit een vragend jasje komen piepen, worden de gepluimde weetjes gaandeweg met een onweerlegbare beslistheid het zwerk in gestuurd: “Dat is no way een houtduif.” We zijn inmiddels zaterdag 23 augustus 2025 en weinig ogenblikken nadat ik een eenzame, in een weide zittende maar verre houtduif, op naam heb gebracht.

Even later gaat de vermeende fazant in houtduifplunje op de wiken.

Over onze cursisten allerminst een slecht woord. Zalige groep! In de pas lopend en met twee woorden sprekend, sporadisch haperend in de achterhoede voor een foto of een plas, een getatoeëerde glimlach paraat die enkel in slow-motion marcheert wanneer de elementen te driest op het gouden humeur inbeukt.

“Hé, is dat een visarend?” Het is zaterdagvoormiddag 20 september 2025, ter hoogte van Kloosterzande met zicht op de wijde Westerschelde. Onder een regenzwanger firmament palmt de krakende Westerschelde haar vloedland in. Een uitroep gelijk een springende gloeilamp die genadeloos de stilte fileert met een veel te grote machete. “Goed gezien, Eline!” Ik ben er snel bij, met complimenten, lichtvoetig dansend op een pad, aan het begin gemarkeerd met een bordje: Eigen weg, waarmee de brede Scheldeheupen kwistig zijn uitgerust. Op hinkelafstand van het eindstation van de cursus loopt mijn vaatje voldoening over.

Nadat we 4 seizoenen lang klinisch het

Dagexcursie Westerschelde – Hedwige/Prosper – Doelpolder Noord 20/9/2025 – vogels kijken aan de Westerschelde

zenuwstelsel van de kleurrijkste stelletjes pluimen hebben blootgelegd, kom ik plots thuis en Joepie! Opdracht volbracht! Enkel Peters voortreffelijke, apocalyptische vogelkwis zou de hellingsgraad van de individuele leercurve der cursisten ietwat tastbaar maken. Tussen de rietzangers en de koereigers door wordt de cursus ook nog eens opgeluisterd door mysteries. “Wat zijn dat voor zakken?”

Het is zaterdagmiddag 23 augustus 2025, op het plateau van Hoegaarden, in de verte tooien gekleurde zakken een afsluiting rond een erf. De zoektocht naar akkervogels maakt plots plaats voor een beklijvende verbondenheid waarbinnen wispelturige complottheorieën uiteindelijk compleet verslagen landen in een stuitende onkenbaarheid der dingen.

Een onopgehelderd enigma. We zijn immers vogelgidsen, geen zakgidsen! Mistroostig wordt het wanneer enkel de gidsen een geweldige vogel waarnemen. Even terug naar zaterdag 15 december 2024 aan de Oostendse Spuikom, Peter Hofman en ikzelf, secondenlang turend naar een afgelegde silhouet van een ijsduiker tot deze arctische malloot verstoptertje gaat spelen. Zachte teleurstelling bij menig cursist maar geen ongeloof of nijd, al controleer ik wel angstvallig of de regen die zich langs mijn slapen een weg baant, geen rotte tomatenjus betreft.

Voor ondergetekende is de plek waar die zich bevindt soms een kortstondig mysterie in de kwistig geoliede aaneenschakeling van excursies. Kalmthoutse heide? Oostkantons? IJzermonding? Polders van Kruibeke?

Het is zaterdag 18 januari 2025, wanneer ik dan weer de verrekijker loslaat, staan we een knipoojje eerder op het dek van de rivierboot Mozart de koude te omarmen tussen de kribben van de Rupel, kijkend naar slanke pijlstaarten en een tafelschuimende Pontische meeuw op haar mistig geklede oever. De uitgelezen stoet aan

bestemmingen doet ook mij in vreugde zwemmen.

De grootste mysteries betreffen de hoofdpersonages, kleurrijk gekleed voor elk weertype, schransend en baltsend, foeterend vanuit een boomtop of ploeterend in het slik, in de vrijheid van het vederlichte vogelleven. Wie herinnert zich nog de mini-purperreigertjes met de donsveertjes schalks kijkend in alle richtingen van de windhaan? Of de kirrende zwarte stern die we nagenoeg de hand konden schudden in diezelfde Zouweboezem?

Of de adulte kleine strandloper die op zaterdag 17 mei 2025 langs een plasje aan het GGG Battenbroek in Walem loopt na te denken? De vechtlustige kemphanen met “combat” kraag in de Blankaart? De spookachtige kerkuil met zijn kortstondige akkervertoning op zaterdagavond 22 februari 2025 of het duttend groepke toppereenden op de Zuiderdiepplas aan Stellendam een weekje voordien?

Het is nu allemaal passé. De deur van Vogelkijkcursus 2024-2025 is toe gevouwen en verzegeld. Natuurlijk was het plezant, koud, warm, winderig geweest, met slikken vol bonte strandlopers en rietkragen waar Putoeren of roerdampen de scepter zwaaien.

Bossen waaruit gekraagde roodstaarten en fluiters de lente schreiden, dampende Uitkerkse weides als gastvrouw voor

druipnatte wolken goudplevieren, tapuiten overal en nergens, een airshow aan bosruiters. Kijkend vanuit vogelkijkhutten ontworpen voor reuzen of mini-mensjes, harkend doorheen het boerenland van Schelle. Soms vloekend maar doorgaans blijmoedig, geraakt in ons binnenste door goedmoedige bosjes pluimen die komen en gaan, zingen en paraderen gelijk de vogeldrift het wil. Een branie brakende braamsluiper, het silhouet van een nachtzwaluw in het allerlaatste tikkelte zonreflectie.

Babbelend, gedijend, luisterend en zwijgend trokken we in klikverband strepen doorheen het landschap, sporadisch geruggesteund door externe deelnemers. Het kon allemaal toen de Vogelkijkcursus zich nog zachtmoedig ritselend, voort rept langs de beduimelde paadjes van de vogelgids.

En Jimmy zeg die de ultieme vogelkwis won, of Erik, onze stuurman en communicatiemanager en Peter, die met zijn arendsogen het gros van de speciallekes tevoorschijn toverde en de atmosfeer telkens luchtig inpakte zoals enkel hij vermocht. En Jan voor zijn hulp bij de excursies. De cursisten voor hun passie en fijne momenten samen!

En nu? Wegkruipende herinneringen die stiekem onze poriën ontglippen net als het getij dat zachtjes het Hedwige-Prosperpolderslik opklautert, het schor even kietelt en vervolgens de ontelbare schransende pootjes geruisloos wegvaagt. De lopende band aan vogelattracties is nu binnen voor onderhoud.

In de melancholische achteruitkijkspiegel voelt het wat onbehaaglijk aan zonder cursisten. Zij moeten het nu alleen zien te redden tussen stromen steltlopers, kleine bruine vogeltjes, een schriel roepje of een roffelende specht die zich maar niet laat zien.

Hopelijk zien we elkaar terug! Voor mij was het alvast onvergetelijk! Merci!

Tekst: Wouter Van Assche – medeplanner cursus Vogels kijken 2024-2025

Foto's: Erik De Keersmaecker – medeplanner cursus Vogels kijken 2024-2025

Slotmoment op 11/10/2025 in Natuur.huis de Paardenstal

Op 2 januari 1976 woedde een zware storm over Noordwest-Europa. In België zorgde stormtij voor enorme problemen in het stroomgebied van de Schelde. In Ruisbroek, dat het epicentrum van de ramp was, ontstond een bres in de dijk waardoor de Vliet uit haar oevers trad. De dorpskern en de omliggende polders werden in een mum van tijd door de rivier overspoeld. Op die manier was pijnlijk duidelijk geworden dat men de afgelopen jaren en zelfs eeuwen de rivier te strak had ingesnoerd. Uit de ramp werd een jaar later het Sigmapijn geboren. Dit had tot doel om de Schelde en haar zijrivieren voortaan meer ruimte te geven. Plaatselijk ging men de dijken versterken en verhogen. Elders werden zones ingericht die overtollig water tijdelijk konden herbergen. Aan het begin van de 21ste eeuw bleek het initiële Sigmapijn niet meer toereikend en in 2005 werd een actualisering op tafel gelegd: er zou nog meer ruimte naar de rivier gaan.

Bruine kiekendief – foto: Luc Meert

Om te begrijpen waarom een rivier ruimte nodig heeft, neem ik jullie eerst mee naar de late prehistorie. Ook toen werd de regio al doorkruist door de Rupel. Toch zag die er toen helemaal anders uit. In een brede vallei was niet één bedding aanwezig, maar meanderden verschillende armen die een vlechtende rivier vormden. Wanneer er veel water afgevoerd moest worden, nam de

rivier daarvoor de ruimte die ze nodig had. De vlechtende rivier had bovendien een sterke aantrekkingskracht op de prehistorische mens. In de vallei was altijd voedsel te vinden voor de jagers-verzamelaars en er waren tussen de verschillende stromen hier en daar oeverwallen aanwezig. Op deze droge zones konden ze hun tijdelijke kampen inrichten en veilig verblijven. Van

deze kampementen zijn onder meer in Heindonk polder en het Zennegat resten gevonden.

Millennia geleden is de mens hier aan landbouw gaan doen. Zoals we weten werd dat een heus succesverhaal. We gingen steeds meer grond inpalmen en zouden vervolgens ook steeds dichterbij de rivieren gaan wonen. Die had echter af en toe nog steeds de ruimte nodig om aan te zwellen. Daarom leek het ons nuttig om die rivier te gaan controleren met dijken. Was er toch een probleem, dan werden die wel wat hoger gemaakt. Maar ooit moesten de limieten worden bereikt en dat werd dus 1976...

In 1977 en 2005 ging men gebieden aanduiden waarin de rivier indien nodig haar armen kon gaan uitstrekken. De beslissingen die in 2005 zijn genomen, zien we nu volop in uitvoering en ontwikkeling komen in de Sigmacluster 'Dijlemonding'. Dit is de omgeving van de Blauwe Bruggen. Ter hoogte van de Heindonk polder in het gebied: Tien Vierendelen is men nog volop bezig met het aanleggen van een lang dijkstelsel. Drie andere gebieden zijn intussen in werking, het zijn de gecontroleerde overstromingsgebieden met gereduceerd getij (GGG) van

GGG Zennegat bij valavond – foto: Bert Mestdagh

Het Zennegat met stormtij - het water van de Dijle stroomt over de overlooptdijk – foto: Bert Mestdagh

het Zennegat, Battenbroek/Grote Vijver en Bovenzanden. Dit betekent concreet dat bij hoogtij de gebieden via een inwaterings-sluis volstromen. Als het water op de rivier opnieuw zakt lopen de gebieden geleidelijk opnieuw leeg. Nu is het interessante dat binnen deze GGG's de natuur vrij spel krijgt.

Het GGG Zennegat trad in 2017 als eerste in werking. Aanvankelijk was het nog een open gebied met daarbinnen een afgesneden Dijle-arm. Deze arm wordt geflankeerd door een iets hoger gelegen restant van een dijk. Op die dijk wisten wat bomen en struiken stand te houden. En aansluitend breidde de wilgenopslag zich steeds verder uit. Dat maakt het Zennegat vandaag tot een erg gevarieerd gebied. Uitgestrekte rietvelden worden afgewisseld met wilgen, bramenkoepels en houtige zones. Daartussen bevinden zich modderige vlaktes (slikken) die overspoelen bij hoogwater en enkele plas-sen waarin altijd water aanwezig blijft. In de afgelopen jaren zijn er tal van bijzondere vogels gezien. Verschillende eenden, ganzen en rietvogels zijn er vandaag te vinden. Vaak houden zich er honderden wintertalingen, vele bergeenden en krakeenden op. In het riet wemelt het van Cetti's zangers, rietgorzen en kleine karekieten. Ook spectaculaire soorten zoals poelsnip, gestreepte strandloper, Amerikaanse wintertaling en buidelmee zijn er inmiddels gezien. Tijdens het voor- en najaar wordt hier bovendien intensief de vogeltrek in de gaten gehouden. Ook dat leverde al enkele spectaculaire pas-santen op die zich ongetwijfeld laten leiden om over het gebied te vliegen. Het gaat bijvoorbeeld om dwergaalscholver, zwarte ibis, klapekster en Alpengierzwaluw. GGG Battenbroek/Grote Vijver is afgewerkt in 2022. Dit bestaat uit een recreatiezone, de Grote Vijver, en getijdennatuur in Battenbroek. Voor de inrichting van de getijdenzone was er een populierenbos aanwezig. Daarvan zijn plaatselijk de resten nog te zien in de vorm van afgestorven stronken.

Daarrond ontwikkelden zich uitgestrekte rietvelden. Enkele slikken, geulen en plas-sen vormen tevens belangrijke elementen. Ook hier vinden de eenden, vooral tijdens de wintermaanden, een gedekte tafel. Het aantal wintertalingen is er nauwelijks te tellen. Krakeenden, bergeenden en grauwe ganzen zijn er vaak met vele tientallen aanwezig. Ook hier lieten zich ondertussen verschillende zeldzaamheden bewonderen, zoals purperreiger, dwergstern en steltkluut. Bovenzanden is het meest recente van de drie werkende GGG's in de cluster Dijlemond-ing. Dit gebied kwam pas in 2025 in werking. Momenteel is het nog een open gebied dat bestaat uit een nat grasland waarin greppels zijn gegraven die het water vanaf de sluis door het gebied leiden en terug afvoeren. De aanwezige vogels laten zich hier over het algemeen goed zien. Vele honderden grauwe ganzen grazen er momenteel hun voedsel bijeen. Op de slikken gaan wintertalingen, krak- en bergeenden

op zoek naar voedsel en in de grassige zones zijn heel wat kieviten aanwezig. In het nog korte bestaan van dit GGG zijn er ook al enkele mooie waarnemingen gemeld. Daartoe behoren koereiger, reuzenstern en blonde ruiter.

Elk afzonderlijk hebben deze overstromingsgebieden ontegensprekelijk hun waarde. Maar nog waardevoller zijn ze in een breder perspectief. Daarvoor kunnen we in de eerste plaats opnieuw naar de rivier kijken. De Schelde, Rupel, Dijle en Nete vormen een belangrijke ecologische ader waarlangs ook de verschillende GGG's als stapstenen gaan fungeren voor tal van vogels. Zo valt alvast op dat bij hoogwater de watervogels van Dijle, Nete, Rupel en Zenne hun toevlucht zoeken in de overstromingsgebieden. Bij verstoring in één gebied kunnen ze dan weer steeds terugvallen op een ander. En dan zijn er soorten zoals bruine kiekendief, lepelaar en kleine zilverreigers. Die beperken zich geenszins tot één GGG, maar vliegen continu over en weer.

Sinds de inrichting van deze drie GGG's in de cluster Dijlemond-ing heeft de natuur hier een hogere vlucht kunnen nemen en is de kans op overstromingen in de omgeving flink gedaald. Hopelijk krijgen de gebieden de komende jaren de kans om zich in alle rust verder te ontwikkelen en kunnen fauna en flora en ook wij natuurliefhebbers daar optimaal van blijven genieten.

Tekst en foto's: Bert Mestdagh

In- en uitwateringsluik GGG Bovenzanden – foto: Erik De Keersmaecker

De watervallen van Kruibeke

Aan de overkant van de Schelde vormen de polders tussen Kruibeke, Bazel en Rupelmonde een 650 ha groot gecontroleerd overstromingsgebied. Ze zijn de laatste schakel van het eerste Sigma-plan, dat na de overstroming van Ruisbroek in 1976 tot stand kwam om het rivierenland van Schelde, Rupel, Dijle en Nete te beschermen tegen overstromingen. Kilometerslange dijken en wandelpaden bieden er een schitterend uitzicht over het gebied en tevens over de machtige Schelde.

In het noorden, aan de enorme sluis ter hoogte van de monding van de Barbierbeek kan je met hoogtij een 50 meter lange waterval bekijken. Zodra het hoogtij een hoogte bereikt van 5,50 meter TAW stroomt het Scheldewater met een enorme kracht in het gecontroleerd overstromingsgebied.

1. Een comfortabele veerboot brengt je naar de overkant van de Schelde, daar ga je meteen naar rechts en wandel je over de nieuwe overlooppdijk. Meteen heb je een mooi zicht op de polder, met natte graslanden en grachten afgezoomd met brede rietstroken. Dit gebied werd ingericht als weidevogelgebied. In deze periode van het jaar vertoeven er honderden ganzen, met grote aantallen brandganzen, grauwe ganzen, kolganzen en uiteraard ook Canadese ganzen en Nijlganzen, exoten die ingeburgerd zijn in onze Lage Landen. Tussen de ganzen ontdek je beslist ook tientallen wulpen. Prachtige steltlopers met de kenmerkende omlaaggebogen snavel. Wie goed oplet ontdekt moeiteloos een buizerd of torenvalk, jagend of rustend op een paaltje. De sloten lopen loodrecht op de dijk, bekijk ze telkens even, veel kans dat je enkele watersnippen of een blauwe reiger ontdekt. Iets verder wisselen rietlanden af met ruigten. Dit is het terrein voor rietvogels, momenteel is het er nog stil, maar dat gaat veranderen, zodra de lente eraan komt.

2. Voorbij de monding van de Kruibeekse kreek verandert het landschap in een immense rietvlakte. Een roepende wateral of een zingende Cetti's zanger doorbreekt de stilte. Heel af en toe worden hier jagende blauwe of bruine kiekendieven of zelfs een zeearend gespot.

3. Vanaf dit kijkpunt heb je een prachtig zicht op de brede monding van de Barbierbeek, met in de verte het vlonderpad dat uitnodigt om er over te wandelen. Aan de oevers van de Schelde liggen met laagtij brede slikplaten met diepe greppels bloot, daar zitten dan doorgaans grote groepen meeuwen. Kokmeeuwen, kleine mantelmeeuwen, zilvermeeuwen, soms ook stormmeeuwen, zodra de voorjaarsstrek op gang komt, zoeken oeverlopers er naar voedsel in de greppels. Aan de overkant van de Schelde priemt de schouw van Umicore hoog in de lucht, op het op één na hoogste platform staat een nestkast voor slechtvalk. Misschien kan je

Watervallen van Kruibeke – foto: Erik De Keersmaecker

deze superjager wel ontdekken, rustend op de kooiladder tegen de wand van de schouw of zwevend boven de Schelde of boven de polder.

4. Even terug en de helling afdan in de richting van wat wellicht één van de mooiste vlonderpaden van de Lage Landen moet zijn, halverwege staan er enkele rustbanken, dit is het moment om een rustmoment te plannen. Speur hier zeker de slikranden af met een verrekijker, veel kans dat je er watersnippen kan spotten, wulpen speuren hier ook graag naar voedsel. Het landschap om je heen verandert hier ook stilaan van uitzicht, tot voor enkele jaren werd het gedomineerd door hoge populieren, die sterven langzaam af en veranderen in staande skeletten. De oorzaak van dit fenomeen heeft te maken met de instroom, tweemaal daags van het brakke Scheldewater via de getijdensluis.

5. Na een wandeling onderaan de ringdijk bereik je dit kijkpunt, enkele zitbanken nodigen uit om er even te vertoeven en de kreek te bekijken, doorgaans vertoeven er groepen eenden en af en toe ook kleine en grote zilverreigers.

6. Tilleken Tang heet de dijk waar je nu overwandelt, een naam die vragen oproept: Waarom heet die dijk zo en wie was of wat was Tilleken Tang? Het verhaal gaat dat er hier vroeger een cafeetje stond en Tilleken Tang was de cafébazin. Beeld je even in hoe het hier vroeger was en welke verhalen er zoal verteld werden. Ergens halfweg nodigt een kijkwand je uit om te kijken. Nietsvermoedend zwemmen er krakeenden en wintertalingen voorbij. Zo dichtbij zie je pas hoe prachtig gekleurd ze zijn, de mannetjes dan toch, nu zijn ze op hun mooist, en dat is de bedoeling, tonen aan de vrouwtjes hoe prachtig en gezond ze zijn, klaar ook om te paren.

7. Terug op de overlooppdijk, sla je meteen rechts af en iets voorbij de vijver

Wateral – foto: Luc Meert

De watervallen van Kruikebeke beleven...

In de polder van Kruikebeke kan je met hoogtij een 50 meter lange waterval bekijken. Zodra het hoogtij een hoogte bereikt van 5,50 meter TAW stroomt het Scheldewater met een enorme kracht in het gecontroleerd overstromingsgebied. De beste momenten om het spektakel in de periode januari/maart 2026 te bekijken zijn zaterdag 3 januari (15u57), zondag 4 januari (16u49), zondag 1 februari (15u53), maandag 2 februari (16u43), dinsdag 17 februari (16u38), woensdag 18 februari (17u12), dinsdag 3 maart (16u29), woensdag 4 maart (17u07), woensdag 18 maart (16u10), donderdag 19 maart (16u49) en vrijdag 20 maart (17u19).

Voor meer info over de getijden:
www.waterinfo.vlaanderen.be

wandel je links in het Schoutheetepad. De naam verwijst naar een adellijke familie, die ooit eigenaar was van een aantal percelen in de polders van Kruikebeke. De wandeling leidt je door een broekbos, waar je met wat geluk sporen van bevers kan ontdekken, vooral in de vorm van afgeknaagde boomstammen.

8. Het pad op de Dweerse gaanweg leidt je terug naar je startplaats, maar vooraleer het zover is, kan je nog genieten van de natuurpracht van de polders van Kruikebeke. Met opnieuw grote groepen grazende en rustende ganzen. Net voor het pad de Lange Gaanweg opgaat, kan je links enkele grotere plasdrasplasen bekijken, waar doorgaans groepen smienten vertoeven. Zoals de eerste zwaluw de zomer brengt, kondigt de komst van smienten het begin van de winter aan en kan je in waterrijke gebieden het melodieuze geluid van overvliegende en pleisterende smienten horen. Pieuw, pieuw, pieuw klinkt het al fluitend, melancholisch en vrolijk. Smienten broeden in Scandinavië en Siberië, zodra de lente eraan komt vertrekken ze naar hun noordelijke broedgebieden.

9. Vanaf dit kijkpunt op de aarden overloopdijk kan je naar een andere plasdras in de polder Bazél noord. Dit is wellicht één van de beste vogelkijplekken in de polders van Kruikebeke en zodra de voorjaartrek op gang komt, wordt het alleen maar beter.

10. Even 180° omdraaien en je kijkt naar de ontpolderde Fassaatpolder, met laagtij is dit de beste plek om bergeenden en wintertalingen te bekijken. Rietgorzen vertoeven graag in de rietkragen en vanaf midden maart is dit ook een goede plek om zingende blauwborstjes te spotten.

Algemene info

Lengte wandeling : 12 km

Start

Veersteiger Callebeekstraat Hemiksem

Vaartijden veerboot: www.welkombijvloot.be/uurregeling-veerdienst-bazel-hemiksem

Toegankelijkheid

- Het hele jaar door op de paden. Een verrekijker en stevige wandelschoenen zijn een aanrader.
- Sommige paden zijn niet geschikt voor rolstoelgebruikers.
- Wandelaars met honden welkom, wel met hun dier aan de leiband.

Openbaar vervoer

- De Lijn: lijnen 29a – 29b halte Scheldestraat of Callebeekstraat, op 600 m
- NMBS station Hemiksem: op 1,2 km

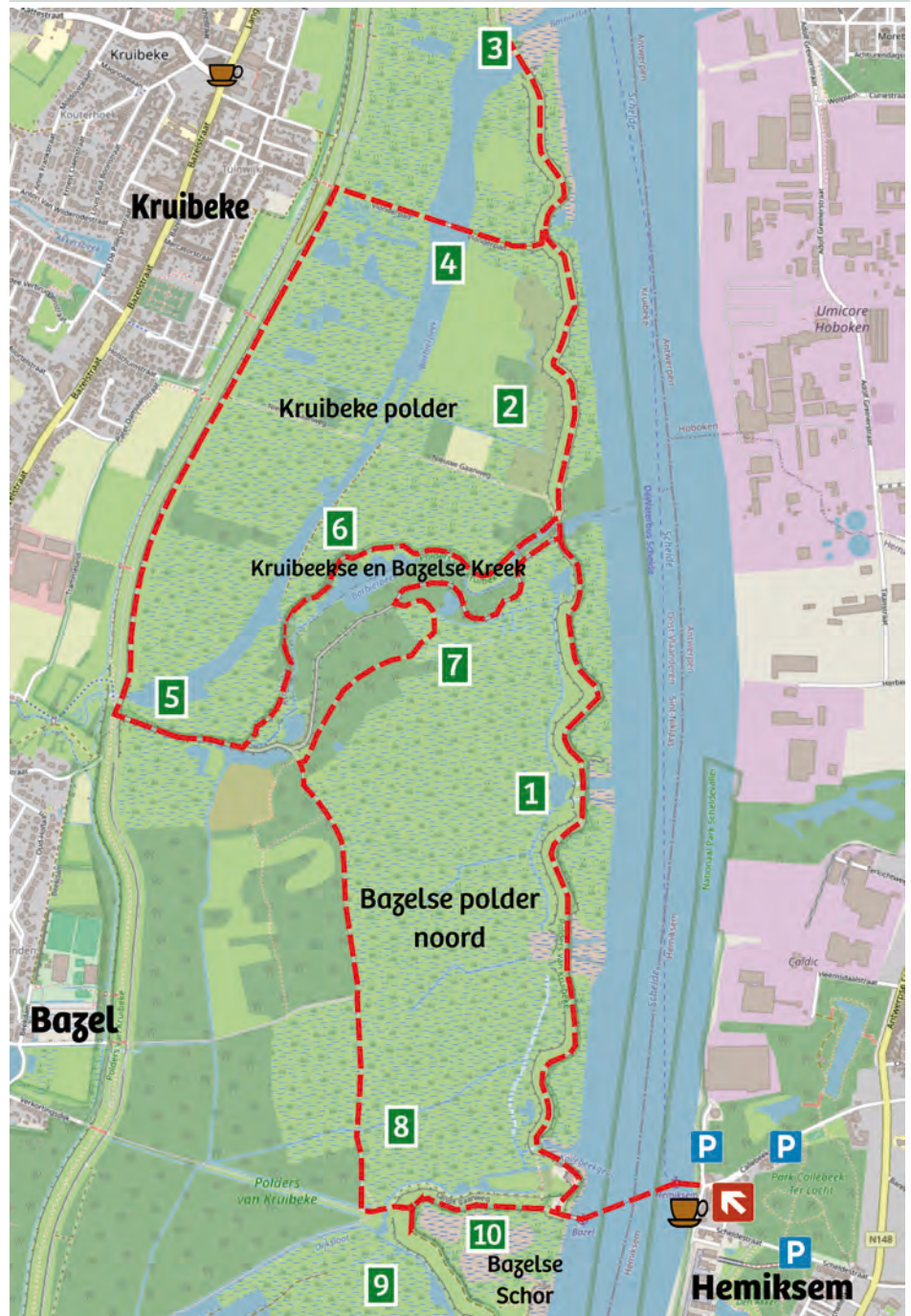
Parking

- Parkeerstroken Callebeekstraat/Scheldestraat.

Eten en drinken

- Restaurant RIVA, Scheldeboord 27 Hemiksem – info@restoriva.be

Tekst: Erik De Keersmaecker – Natuurpunt Rupelstreek - Info: info@natuurpuntrupelstreek.be

Helpers bij het plaatsen en bemonsteren van de schietfuiken waren:
Kris, Peter, Marc, Wouter en Roland.

Schietfuiken in de Rupel

Maandag 13 oktober werd met het plaatsen van 2 dubbele schietfuiken in de Rupel de laatste bemonstering van 2025 uitgevoerd. Door de kracht van het opkomend getij was bij één van de schietfuiken een bevestigingsstouw afgebroken, gelukkig was de fuik niet afgedreven. In de andere fuik zaten 4 dikkopjes, 3 haringen, een meerval, 6 palingen, 5 Chinese wolhandkrabben, een 200-tal steurgarnalen en een shimofurigrondel. Exotische soorten zoals Chinese wolhandkrabben en shimofurigrondels zijn via ballastwater van schepen in onze rivieren terechtgekomen. De eerste waarneming van Chinese wolhandkrab dateert al van 1933, toen de dieren voor het eerst opdoken in het Antwerpse havengebied.

De shimofurigrondel is een recente nieuwkomer, in augustus 2022 werden in de buurt van Biervliet in Zeeuws-Vlaanderen 3 exemplaren gevangen met een hengel, voor Vlaanderen dateert de eerste waarneming van november 2022. Sindsdien is de soort aan een opmars bezig. De shimofurigrondel is een vissoort die inheems is in Japan, China en Zuid-Korea.

In de fuik zaten ook 6 palingen, waarvan één exemplaar duidelijk kenmerken van schieraal vertoonde, dat betekent dat de vis een witte zilverkleurige buik en een donkere, bijna zwarte rug heeft. Het doet iets met je als je zo'n vis uit de fuik haalt, hem even in een bak met water laat glijden, inmiddels schat hoe lang hij is en daarna weer terug laat zwemmen in het water van de Rupel. Want je weet, dat die paling aan een lange reis gaat beginnen, een reis die ruim een jaar lang zal duren. Helemaal naar de overkant van de Atlantische oceaan, waar hij zich daar ergens in het Caraïbisch gebied, in de diepten van de Sargassozee gaat voortplanten, om daarna te sterven. En je wenst hem of haar een goede reis toe...

Tekst en foto's: Erik De Keersmaecker – coördinator vrijwilligers INBO-monitoring visbestanden in de Schelde, Rupel en Nete

Wouter met schieraal

Onderhoud info- en wandelborden

Wandel- en infoborden verwelkomen wandelaars en natuurliefhebbers in de natuurgebieden langs onze grote rivieren en ook in de natuurgebieden die beheerd worden door Natuurpunt. Ze vertellen kort het verhaal wat er te zien is en ze nodigen uit om de gebieden te verkennen.

Ze staan onder meer aan de veersteiger in Schelle, aan de ingang van het natuurgebied Kelderijlei, aan de Broeklei in Niel, de beide ingangen van het wandelpad in het Niels Broek, aan het Natuur.huis de Paardenstal, aan de ingang van het wandelpad in het Bos N, de ingang van het wandelpad in de oude kleiputten in Terhagen, aan de picknickplaats aan de blauwe brug over de Nete in Rumst, aan de ingang van het wandelpad in de Oude Nete-arm en aan vogelkijkhut Eeckhoven aan de Lazarusstraat in Rumst.

Een lange lijst en helaas worden infoborden ook vuil, ze vragen dus om een regelmatig jaarlijks onderhoud. Af en toe moeten we ze vervangen, omdat de foto's of wandelplannen verbleken en soms moeten we ze verplaatsen. Dat deden we onlangs met een wandelbord, dat in de Kerkstraat in Rumst aan de ingang van het wandelpad richting de Oude Nete-arm staat.

Verplaatsen A0-wandelbord Ontdek de natuur in de Oude Nete-arm
foto: Erik De Keersmaecker

We naderen stilaan de kerstperiode. Een tijd van rustig genieten in gezins- en familieverband. Of wat bruisender met vrienden het nieuwe jaar inluiden. Maar voor we die verdiende weken van rust instappen, kijken we toch graag even terug naar het najaar in onze afdeling.

Einde september zochten we naar nachtvlieders aan de rand van het Solhofpark. Hoe? Dat kan je lezen op volgende bladzijde. Jammer genoeg was de oogst miniem, t.t.z. de nachtvliederoogst, want in de lichtbak verzamelden zich minstens 50 Europese hoornaars van een nabijgelegen (en ons onbekend) hoornaarnest. Toch weer een boeiende avond om mee te maken. Dank, Dirk.

De uitstap naar het Museum voor Dierkunde in Leuven was een boeiende kennismaking met de evolutie van de fauna op onze planeet, van éencelligen tot zoogdieren. We hadden ook een gedreven gids, een jongeman die een masterjaar in KUL Leuven volgt. We waren zo gecharmeerd van het museum dat we een nieuw bezoek plannen in het najaar van 2026 of het voorjaar van 2027, waarbij we een normaal gezien privé-collectie mogen bekijken, dixit de verantwoordelijke prof. Dank, Kurt.

Na het bezoek aan het stemmige bezoekerscentrum nabij het Silsombos konden we uitwaaien (letterlijk!) in het Steentjesbos. De Groene Vallei is een bezoek meer dan waard. Dank, Ria.

Twee weken later verwelkomde Guido Tack ons in de Vlaamse Ardennen in zijn Bos t' Ename. Guido is een fenomenaal verteller en kent het Bos t' Ename als zijn broekzak. Zijn verhaal was vooral gericht op de beheermethoden, gericht op maximale biodiversiteit. Geweldig om horen hoe men bij het bosbeheer rekening houdt met het cultuurhistorisch verleden van het gebied. Dank, Wim.

Daags nadien bleven we in Aartselaar. We dompelden ons in het Solhof onder in de prachtige wereld van paddenstoelen met de meest tot de verbeelding sprekende benamingen. Jeroen en Astrid hadden deze door ca 25 mensen gevolgde wandeling fantastisch voorbereid. Ze toonden ons piepkleine paddenstoeltjes, maar evengoed de

grotere broers met namen als de schubbige bundelzwam, de kaneelkleurige melkzwam, de korsthoutskoolzwam, ... In totaal zagen we 39 soorten en dit op 2 uur tijd!

Een vragenblad en een paddenstoelenwoordzoeker zorgden voor een grote meerwaarde. Dank, Astrid en Jeroen.

Schubbige bundelzwam - foto: Luk Smets

In november ondersteunden we VELT bij de voorstelling van Feeding Tomorrow: een film over agro-ecologie en voedseldiversiteit. De opkomst (ca 30 personen) was iets lager dan vorig jaar bij de vertoning van Onder het maaiveld. Maar wie er was, was tevreden. Dank, Nestor.

We ruimden de laatste maal in 2025 in het kader van Adopteer een berm zwerfvuil aan de Cleydaellaan en in het Cleydaelbos: er kwamen ca 20 mensen opdagen. 5 x per jaar doen we deze opruimactie en we stellen telkens – jammer genoeg – vast dat de actie broodnodig blijft! Dank, Ronny.

De Behaagactie – Behaag natuurlijk – vraagt telkens heel veel voorbereiding en correcte planning. Dit jaar hadden we in Aartselaar een geweldige verkoop: heel wat tuinen zullen natuurvriendelijker ogen: vogels, insecten, ... genieten daar uiteraard van. De nieuwe actie “Aartselaar zoemt”, waarbij bloemenpakketten en bloembollen werden aangeboden, was ook een schot in de roos. We waren met een flinke ploeg om vrijdag 28 november alles in goede banen te leiden: pakketten samenstellen, de klanten

bedienen en ze verwennen met een warme chocomelk of thee en hen de kans geven om een leuk Natuurpuntproduct aan te schaffen. De juiste aantallen van de verkoop vind je op blz 3. Dank, Luk.

We dachten ook aan de kinderen. Samen met Gezinsbond Aartselaar kookten we met 18 kinderen en een ouder/grootouder met vergeten groenten een heerlijk 3-gangenmenu.

De kinderen zorgden ook voor een feestelijk gedekte tafel. Dank aan alle helpers!

En natuurlijk BioBlitzten we verder in het najaar. Doel: 1000 soorten halen in De Reukens op 1 jaar tijd!

In het Rupel.blad van oktober meldde we dat de stand op 11 september 682 verschillende soorten door 54 waarnemers was.

Nu kunnen we u melden dat we aan 843 soorten zitten met 67 waarnemers. Het verheugt ons dat er toch zoveel mensen meewerken aan dit project.

Een topwaarneming was de aanwezigheid van 13 koereigers in het natuurgebied. Toch wel een speciale (en een nieuwe) waarneming.

Tot enkele jaren terug was deze kleine, witte en gedrongen reiger met korte gele snavel en lichtgele poten enkel te zien in meer zuiderse landen (Afrika, Spanje, Zuid-Frankrijk, ...). Maar de laatste jaren wordt de koereiger geregeld waargenomen bij koeienkuddes in Vlaanderen. Nu dus ook in Aartselaar.

Dan rest mij enkel u allen namens het voltallige afdelingsbestuur gezellige en natuurvriendelijke feestdagen toe te wensen. Hou het veilig en stap gezond en gelukkig het nieuwe jaar in!

Heel welkom op onze eerste activiteit van 2026: ons ledenfeest (wandeling en feestelijke receptie) op zaterdag 31 januari!

tekst: Ria Thys

Museum voor Dierkunde - foto: Kurt Crauwels

Koereiger - foto: Guy Borremans

Een bijzondere waarneming aan het Wolffaertshof in Aartselaar: een windepijlstaart

Een windepijlstaart (*Agrius convolvuli*) werd gespot aan een raam van het Wolffaertshof op 20 augustus om 19.15 u. De windepijlstaart is een nachtvlinder.

Vliegtijd en gedrag

De windepijlstaart vliegt van half mei tot einde oktober. De grootste aantallen van deze trekvlinder zijn aanwezig in augustus en september. De vlinders vliegen 's nachts en komen af op licht. Ze bezoeken in de schemering en soms bij zonsopgang buisvormige bloemen zoals die van siertabak en kamperfoelie. Vooral witte bloemen die 's avonds open gaan en sterk geuren zijn aantrekkelijk. Door de buitengewoon lange roltong zijn de vlinders ook in staat te foerageren op bloemen waarin de nectar heel diep ligt. Soms worden ze overdag rustend aangetroffen op boomstammen, palen of muren.

Levenscyclus

Rups: half juni-begin oktober. Rupsen worden vaak aangetroffen op en langs fietspaden bij maïsvelden met haagwinde of langs dijken (op voornamelijk akkerwinde). De verpopping vindt plaats in de grond.

Met een spanwijdte van 9 tot 12 cm is het een grote vlinder. De rups wordt ook 12 cm groot.

De vliegtijd is tot eind oktober. Pijlstaarten kunnen snel vliegen, tot wel 50 km per uur.

Het is bijvoorbeeld vrijwel zeker, dat een windepijlstaart die je hier in de zomer kan zien, geboren is in Noord-Afrika of het Middellandse Zeegebied. Om een of andere reden trekken ze massaal vanuit het zuiden over duizenden kilometers naar België en Nederland. Ook dat gebeurt 's nachts, zodat men er meestal weinig van merkt, maar men heeft in bergpassen in de Pyreneeën bijvoorbeeld wel waargenomen dat duizenden nachtvlinders per uur met grote snelheid vanuit het zuiden naar het noorden vlogen.

Waarom? Geen idee, dat is een van de interessante vragen die we proberen op te lossen.

De familie van de pijlstaarten omvat wereldwijd ruim 1460 soorten, waarvan het grootste deel in de tropen leeft. In onze streken komen 18 soorten voor, waarvan de meeste als standvlinder en enkele als trekvlinder. Van de trekvlinders die zich hier voortplanten zijn de meeste niet in staat om hier te overwinteren. Waarnemingen in het vroege voorjaar duiden er op dat bepaalde soorten soms wel in staat zijn om zachte winters te overleven. Van enkele waargenomen pijlstaarten is de herkomst twijfelachtig; waarschijnlijk betreft dit exemplaren die mee zijn gekomen zijn met fruit, groente- of plantentransporten.

Meer info over de windepijlstaart:
Waarnemingen.be en Vlinderstichting.nl

tekst en foto: Dirk Vandorpe

Nachtvlinders inventariseren

Net als in 2024 inventariseerden we ook in 2025 nachtvlinders, zowel in De Reukens als aan het Solhofpark.

Hoe deden we dat? Nachtvlinders worden gelokt met specifieke methodes om ze van dichtbij te kunnen bekijken en bestuderen, waarna ze weer worden vrijgelaten.

De diervriendelijke methodes die we toepasten:

1. Lokken met licht

Dit is een van de meest effectieve manieren om veel verschillende soorten aan te trekken.

We gebruikten een wit laken en een sterke lamp (UV-lampen van 20 watt of gewone lampen van 100 watt of hoger werken goed). Het laken werd strak gespannen en de lamp plaatsten we ervoor (kan ook erachter). De nachtvlinders worden aangetrokken door het licht en gaan op het laken zitten, waar je ze makkelijk kunt observeren. Wel voldoende afstand voorzien tussen de lamp en het laken om oververhitting en letsel aan de insecten te voorkomen.

Voor ons onderzoek kozen we een zwoele, windstille en donkere avond, bij voorkeur rond de nieuwe maan.

2. Lokken met "smeer" (stroop)

Nachtvlinders en zijn vaak dol op zoetheid.

We smeerden een mengsel van rottend fruit (appel, peer, banaan), suiker en gistende alcohol (bijvoorbeeld een biertje van hoge gisting) op het laken.

Om de ca. 10 à 15 minuten controleerden we met een zaklamp om te zien welke vlinders erop waren afgekomen.

Heel boeiend in elk geval!!!!

Ook interesse om dat in jouw tuin eens te proberen?

Hierbij dan belangrijke tips: veilig en diervriendelijk vangen

Diervriendelijkheid: Het doel is observatie, geen letsel. Raak de vlinders zo min mogelijk aan om hun kwetsbare schubben niet te beschadigen.

Vrijlaten: Laat de insecten na observatie vrij.

Binnenshuis: Zit er per ongeluk een nachtvlinder binnen? Doe het licht uit, zet een raam of deur open, of vang het insect voorzichtig onder een glas met een papiertje en zet hem buiten.

De missie van Natuurpunt Natuuracademie vzw, het educatieve deel van Natuurpunt vzw, is om mens en natuur met elkaar te verbinden door middel van ontmoeting, educatie en beleving, met als doel een cultuuromslag te bewerkstelligen naar een meer sociale en duurzame samenleving.

Natuuracademie
Mens en natuur verbinden

In de periode september 2024 tot juni 2025 hebben 20 mensen deelgenomen aan de cursus Natuurgids, ingericht door Natuurpuntafdeling Antwerpen Zuidrand. Vrijwilligers van Natuurpunt Aartselaar, Natuurpunt Hobokense Polder en Natuurpunt Rupelstreek hebben hun medewerking aan deze cursus verleend. De activiteiten die hieronder worden aangekondigd, worden allemaal begeleid door natuurgidsen in opleiding in het kader van het behalen van hun diploma natuurgids.

09.01

Hove

NATUUR OP UW GEZONDHEID!

Avondlezing en discussie door dr. Dirk Avonts, voorheen huisarts, gastdocent UA en UG en co-auteur boek Natuur op doktersvoorschrift.

Vele Natuurpuntleden zijn er stellig van overtuigd dat natuur je gelukkiger en gezonder maakt. Maar is dat ook zo? Wie anders dan Dirk Avonts co-auteur van het gelijknamige boek, konden we vragen om dit toe te lichten of beter nog jou te inspireren rond dit onderwerp!

Dirk heeft trouwens het afgelopen jaar ook de cursus Natuurgids gevolgd zodat hij de link tussen natuur en gezondheid nog beter begrijpt.

vrijdag 9 januari, 20u - 22u

Zaal Da Capo, Lintsesteenweg 1A Hove
Natuurgidsen in opleiding: dr. Dirk Avonts
Zaal Da Capo is bereikbaar met bus 51 of bus 52, kom je met de auto, dan kan je parkeren aan de kerk.

Deelnemen: 5 euro, als kostenvergoeding voor de zaal.

Els Voorspoels, Koen Lamberts en Ward Van De Vijver

Lengte wandeling: ongeveer 10 km

Contact:

els.voorspoels@lsc-antwerpen.be

22.02

Edegem

BELEVINGSTOCHT IN FORT 5

Tijdens deze zintuiglijke wandeling gaan we samen op ontdekking: voelen, ruiken, luisteren en kijken naar wat de winterse natuur ons te vertellen heeft. Verwondering staat centraal — voor jong en oud! Laat je meenemen op een avontuur vol kleine natuurmomenten die verbinden. Onder begeleiding van ervaren 'verwondergidsen' leer je anders kijken naar het vertrouwde landschap en beleef je hoe rijk de natuur is, zelfs in stilte en kou. Trek warme kleren aan, breng een plastic zak mee om op te zitten, open je zintuigen en beleef de magie van het Fort Edegem op een andere manier.

zondag 22 februari, 10u - 12u

Parking Fort Edegem, Fort 5-straat Edegem

Natuurgidsen in opleiding: Margot Brants, Els Voorspoels, Jesse Nelemans en Kim Machiels

Contact: Margot Brants

margotbrants@hotmail.com

nog ons leven sterk bepaalt. We staan stil bij de ecosysteemdiensten van wetlands – van waterberging en sponswerking tot hun rol als klimaatbuffer. We ontdekken hoe Vlaanderen zonder gletsjers of bergmeren, volledig afhankelijk is van regen. Onder begeleiding van gepassioneerde gidsen duik je in de fascinerende wisselwerking tussen natuur, mens en klimaat. Voor iedereen die interesse heeft in verhalen over water en het park Rivierenhof. Ook kinderen en jongeren zijn hartelijk welkom.

zondag 1 maart, 14u - 16u

Park Rivierenhof, terras Kasteel Rivierenhof, Turnhoutsebaan 244 Deurne
Natuurgidsen in opleiding: Maryse Van Hee, Christophe De Coster en Koen Lamberts

Meebrengen: gepaste kledij en schoeisel naargelang de weersomstandigheden.

15.02

Hove-Lint

ONTDEK DE LENTE IN DE GROTE BOS-HOEK

De natuur ontwaakt — heel subtiel, maar duidelijk zichtbaar voor wie er oog voor heeft. Tijdens deze gezellige vroeg voorjaarswandeling laten we je zien, horen, voelen en ruiken hoe het bos zich klaar maakt voor de lente. Vogels oefenen hun eerste lenteliedjes, kriebeldiertjes worden weer actief, hazelaars staan in bloei en met wat geluk wandelen we door een tapijt van sneeuwkllokjes in het Uilenbos. Breng gerust je verrekijker en een loepje mee als je dat hebt evenals een vieruurtje en wat water voor onderweg.

zondag 15 februari, 14u - 17u

Luitersheide 3 (spooroverweg) Lint
Natuurgidsen in opleiding: Dirk Avonts,

01.03

Deurne

WETLANDS VOOR DUMMIES

Kom mee naar een boeiende waterwandeling die het verhaal van onze moerassen en natte gebieden tot leven brengt. Water is de blauwe draad doorheen een leerzame tocht langs de oevers van het Schijn. We meten het debiet van deze échte Antwerpse rivier, spotten sporen van bevers en ontrafelen de geschiedenis van het park Rivierenhof.

Je leert hoe water onze landschappen in het verleden vormde én ook vandaag

Groot Schijn in Deurne – foto: district Deurne

14.03

Aartselaar

MOSSEN EN KORSTMOSSEN IN DE REUKENS

Alle info over deze wandeling kan je lezen op pagina 17 in de Agenda Natuurpunt Aartselaar.

zaterdag 14 maart, 10u - 12u

Infobord Oeyvaersbosch Langlaarsteenweg Aartselaar

Als je inschrijft voor activiteiten bij Natuurpunt Aartselaar zal je op je mailadres op regelmatige basis (ca 1 x per maand) onze last minute berichten (Natuurflits) ontvangen met info over onze werking en activiteiten. Wens je deze berichten niet te ontvangen, dan kan je uitschrijven onderaan in de Natuurflits.

31.01

Solhofpark en Wolffaertshof

WINTERWANDELING EN FEESTELIJKE RECEPTIE

Natuurpunt Aartselaar heet je welkom! Als Natuurpunt Aartselaar houden we de Aartselaarse (en de Vlaamse) natuur in ons hart. We beleven die natuur samen met jou via natuurstudie-activiteiten, beschermingsprojecten, cursussen en uitstappen. Natuurpunt Aartselaar wordt gevormd door mensen zoals jij en wij, die zich betrokken voelen met hun omgeving en aan hun kinderen en kleinkinderen een boeiende leefomgeving willen doorgeven.

Voor onze jaarlijkse ledenbijeenkomst combineren we een winterse wandeling met een feestelijke receptie.

zaterdag 31 januari, om 14 u

We verwelkomen je graag om 14 u op de parking van het Wolffaertshof, B. Van Ertbornstraat 7. We wandelen naar het Solhofpark, waar we genieten van de

winterse natuur en we tonen jou ook de nieuwe boomplaatjes. Voorzie goede wandelschoenen en warme kledij!

Liever geen wandeling? Dan is de afspraak om 16 u in de bovenzaal van het Wolffaertshof.

Na de wandeling (2 u) genieten we van een aperitief en van een kom warme soep met brood, warme en koude hapjes.

We maken ook tijd vrij om kort terug te blikken op 2025. En we laten je ook al eens "proeven" van ons verder aanbod in 2026. Einde is voorzien om 18 u.

Dit alles bieden we je aan voor 12 euro per persoon.

Natuurpunt Aartselaar betaalt graag de verdere kosten, o.a. huur zaal en de dranken

Stap 1: Inschrijven noodzakelijk ten laatste 24 januari - bij Ria Thys, ria.thys@telenet.be – 0476/33 79 36

Stap 2: Het deelnamebedrag storten op de rekening van Natuurpunt Aartselaar BE07 5230 8080 0166 met als mededeling: "Ledenfeest"

WELKOM !!!

18.02

De Reukens

OP ZOEK NAAR STEENUILTJES

We gaan dit voorjaar weer met alle geïnteresseerden op zoek naar steenuilen. In 2025 hadden we op verschillende plaatsen in De Reukens mooie waarnemingen. We willen de vogels opnieuw inventariseren en kijken of ze Aartselaar nog steeds appreciëren als woongebied. Steenuilen leven in weilanden met knotwilgen, boomgaarden en parken of woongebieden waar ook hagen en bosjes zijn. Ze hebben een territorium van ca. 30 ha.

In het vroege voorjaar begint de baltsperiode en mannetjes lokken vrouwtjes met een specifieke roep. Zo kunnen ook wij horen en zien waar ze zich bevinden.

woensdag 18 februari, van 19 u tot 21 u

We inventariseren 's avonds, want steenuilen slapen overdag! We geven je zeker heel wat mondelinge informatie over steenuilen, de kleinste uilensoort in Vlaanderen.

Mensen die graag mee komen speuren, zijn welkom op woensdag 18 februari halverwege de Leeuwerikenlaan om 19 u. Vandaar wandelen we via het geasfalteerde pad naar De Reukens. Meebrengen: voorzie warme kledij en eventueel een pillamp.

Bij twijfel of de tocht doorgaat, best even bellen naar Luk Smets, 0477 66 94 32 - want bij slecht weer dienen we een andere datum te bepalen.

22.02

Cleydaellaan en Cleydaelbos/ Zinkval

ADOpteer EEN BERM - ZWERFVUIL RUIEMEN

Natuurpunt Aartselaar heeft een goed werkend zwerfvuilteam. In het kader van "Adopteer een berm" ruimt het team 5 x per jaar de berm langs de Cleydaellaan en de Zinkval. Bij een mooie opkomst van ruimers nemen we ook het natuurgebied Cleydaelbos erbij.

Deze actie blijft broodnodig, indien we onze gemeente zuiver willen houden...

zondag 22 februari, van 10 u tot 11.30 u

We roepen jong en oud op om mee te komen helpen bij onze zwerfvuilactie...!!!

Steenuil - foto: Kathy Delange

Zwerfvuil ruimen in en nabij het Cleydaelbos

Afspraak om 10 u op de parking aan Zinkval.

Werkhandschoenen en stevig schoeisel zijn aan te raden. Wij zorgen voor zakken en grijpers.

Deelname melden bij Ronny Verelst:
ronnyverelst@telenet.be – 0475 58 55 70

14.03

De Reukens

MOSSEN EN KORSTMOSSEN

Ook in de winter kan je pareltjes van de natuur ontdekken en bewonderen. Mossen en korstmossen lopen we vaak ongemerkt voorbij, maar zij vormen het hele jaar door een wonderlijke wereld. Kom te weten wat het verschil is tussen mossen en korstmossen. Ontdek het nut van mossen als sponzen, schuilplaatsen voor insecten en nog veel meer. Leer hoe korstmossen kunnen dienen als bio-indicator voor de luchtkwaliteit. Je zal achteraf nooit meer hetzelfde kijken naar mossen en korstmossen.

Indien je zelf een loepje of een vergrootglas hebt, dan mag je dit zeker meenemen. Er zullen er sowieso enkele beschikbaar zijn.

Deze wandeling kadert ook in onze BioBlitz, waarbij we in de loop van 1 jaar minimum 1000 soorten (planten en dieren) willen vinden in De Reukens. Ons Bioblitz-jaar is gestart op 22 mei 2025 en loopt nog tot 22 mei 2026. Zie ook op onze website.

zaterdag 14 maart, van 10 u tot 12 u

Afspraak aan het infobord – Langlaarsteenweg (nabij de A12 en naast Oeyvaersbosch, waar voldoende parkeergelegenheid is). Einde is voorzien omstreeks 12 u.

Gids: Denis Liesenborghs

Inschrijven is nodig via mail:

ria.thys@telenet.be

Meebrengen: stevige waterdichte schoenen of laarzen, loepje of vergrootglas (indien in bezit).

Korstmossen in De Reukens - foto: Denis Liesenborghs

Voor kinderen, hun ouders of grootouders

Snuit is het buitenpretloket van Natuurpunt. We nemen kinderen en (groot)ouders mee op pad. Naar buiten, om natuur te beleven. Met het Snuitlogo herken je dadelijk onze kinderactiviteiten.

14.01

Huis van het Kind

“KOKEN” VOOR DE VOGELS

De winter is weer in het land. Tijd dus om onze tuinvogels een beetje te verwennen. Vandaag geven we jou en je (groot)ouders enkele tips om van je tuin een eerste klas restaurant voor onze tuinvogels te maken. En zo kan je er zelf ook van genieten als je de hongerige vogeltjes bekijkt tijdens hun maaltijd. En we gaan natuurlijk ook zelf aan de slag: we maken “lekkere gerechten” voor onze gevleugelde vriendjes. En uiteraard mag je alles mee naar huis nemen of je kan het ook plaatsen in de mooie tuin van Huis van het Kind.

woensdag 14 januari, van 14.15 u tot 15.45 u

Deelnameprijs: 3 euro per kind. Hierbij is een drankje inbegrepen. Ter plekke afrekenen.

Afspraak om stipt 14.15 u in Huis van het Kind, Carillolei 7 te Aartselaar.

18 kinderen tussen 5 en 10 jaar, vergezeld van een (groot)ouder, kunnen deelnemen.

Info en verplicht inschrijven: Ria Thys, 0476 33 79 36 - ria.thys@telenet.be

Deze workshop is een samenwerking tussen Natuurpunt Aartselaar, Huis van het Kind en Gezinsbond Aartselaar

Koken voor de vogels - foto: Ria Thys

18.03

VOC Malderen

BEZOEK AAN HET OPVANGCENTRUM VOOR VOGELS EN WILDE DIEREN

Vandaag gaan we op stap. We bezoeken het opvangcentrum voor vogels en wilde dieren in Malderen (bij Londerzeel).

We krijgen daar van VOC vrijwilliger Chris De Ranter eerst wat uitleg en bekijken een korte film in de ontmoetingsruimte.

Na de intro gaan we dan met onze gids langs de buitenkooien, waar dieren, die genezen zijn, wachten op hun vrijlating. En hopelijk kunnen we ook de eigenlijke opvang, waar gewonde en zieke dieren worden opgevolgd, bezoeken.

woensdag 18 maart, van 13.30 u tot 16.30 u

We trachten zoveel mogelijk te carpoolen. Daarom spreken we om 13.30 u af op de parking van het Cultureel Centrum in Aartselaar.

15 kinderen tussen 6 en 12 jaar, vergezeld van een (groot)ouder, kunnen deelnemen. Deelnameprijs: 2 euro per kind voor leden van Natuurpunt en Gezinsbond. Niet-leden betalen 3 euro per kind. Gratis voor volwassene.

Info en verplicht inschrijven: Ria Thys, 0476 33 79 36 - ria.thys@telenet.be

Graag melden of je kan rijden of graag meerijdt.

Op het einde van het bezoek kunnen we nog vrijblijvend een warm of koud drankje aanschaffen aan 2 euro/stuk en kan je even in het winkeltje binnengaan, waar het VOC allerlei gadgets en ook nestkastjes aanbiedt.

We zullen terug in Aartselaar zijn omstreeks 16.30 u.

Dit bezoek is een samenwerking tussen Natuurpunt Aartselaar en Gezinsbond Aartselaar

Niel

NATUUR.HUIS DE PAARDENSTAL

Natuur.huis de Paardenstal ligt aan de Boomsestraat 221 Niel-Hellegat en is ook bereikbaar via het wegje achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266. Of vanaf de Rupeldijk de wandelknooppunten 154 en 153 volgen.

In de periode januari/april enkel de eerste zondag van de maand open, telkens van 13u tot 17u

Info: 0486/105.080 of

info@natuurpuntrupelstreek.be

03.01 – 07.02 –
07.03

Schelle/Wintam

VOGELS KIJKEN OP HET NOORDELIJK EILAND

Elke maand maken vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel een vogelkijkwandeling rond het Noordelijk eiland. De wandelafstand bedraagt 4 km, het tempo is dus laag en men krijgt dan ook ruim de tijd om de vogels te bekijken. Het aantal deelnemers wordt beperkt, **meld dus vooraf je deelname** via: debacker-vanlinden@telenet.be

zaterdag 3 januari, 8u50 tot 12u

Parking Tolhuis (Rupeldijk), einde Tolhuisstraat Schelle, veerboot 9u en veerboot terug om 12u. Volgende datums: 7 februari, 7 maart en 4 april

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

17.01

Rumst/Walem

VOGELS KIJKEN GGG BATTENBROEK/
GROTE VIJVER

Samen met vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel kan je om de 2 maanden een vogelkijkwandeling maken langs de Dijle en de Grote Vijver en omheen het GGG Battenbroek. De wandelafstand bedraagt 4 km en de wandeling gaat over goed begaanbare paden. Voor beginnende vogelkijkers stellen we verrekijkers ter beschikking.

zaterdag 17 januari, 9u tot 12u

Picknickplaats wandelbrug Netedijk Rumst, met de fiets bereikbaar via de Netedijk.

Kom je met de auto, dan best het achterwegje (bord Natuurpunt) in de Kerkstraat, recht tegenover de Schoolstraat volgen en parkeren op de parking achter de visvijver.

Meebrengen: verrekijker, een vogelgids en eventueel een telescoop.

Meld je deelname vooraf:
debacker-vanlinden@telenet.be

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

23.01

Niel

BASISCURSUS PLANTKUNDE

Tijdens deze sessie besteden we aandacht aan: de systematiek, het bouwplan, de standplaats, de inhoudsstoffen, de bodemindicatie van planten En

bespreken we de laatste ontwikkelingen op botanisch gebied (APG4) en het juiste gebruik van identificatieliteratuur. Het is de bedoeling om in samenspraak met de deelnemers na te gaan of de gegeven informatie aan de verwachtingen voldoet en eventueel, de nodige correcties of aanvullingen aan te brengen. Het doelpubliek zijn beginnende en ervaren natuurgidsen, en andere geïnteresseerden.

vrijdag 23 januari, 20u - 22u

Natuur.huis de Paardenstal, Boomsestraat 221, Niel, ook bereikbaar via het wegje, achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266 en wegwijzers volgen.

Deelnameprijs: gratis voor leden Natuurpunt) of 2 euro (niet leden Natuurpunt). **Meld je deelname:** wycckmans-gie@gmail.com. Er kunnen maximaal 10 personen deelnemen!

30.01

BOOM

OP ZOEK NAAR VLEERMUIZEN IN
RINGOVEN BRIK BOOM

In de wijk Noeveren loodst de Klinkaart-route je langs enkele ringovens. Inmiddels weten we dat die oude ringovens niet enkel prachtig industrieel erfgoed zijn, maar tevens prima verblijfplaatsen voor overwinterende vleermuizen. Sinds enkele jaren staat er dan ook een rondje vleermuizen speuren in ringovens in onze agenda en tijdens zo'n bezoek wordt er geduldig in elk spleetje en voegje van het metselwerk gekeken. Vanavond kan je dit live meemaken in de oude ringoven van EMABB/Brik Boom. Voorafgaand bekijken we in het Baksteentje een presentatie over het voorkomen van vleermuizen in oude ringovens.

vrijdag 30 januari, 19u30 tot 21u30

BRIK Boom, Baksteentje, Noeveren 67 Boom

Deelnemen kost 5 euro (leden Natuurpunt) – niet-leden Natuurpunt: 8 euro

Meld je deelname: 03/888.15.58 of info@emabb.be

01.02

NIEL

VOLG DE GIDS

Zin in een heerlijke winterse wandeling in de prachtige natuur van Walenhoek? Trek je wandelschoenen aan en ga mee op stap. Achteraf kan je in het Natuur.

Aalscholver - foto: Luc Meert

huis nagenieten met een warm of koud drankje.

zondag 1 februari, 13u30 tot 16u

Natuur.huis De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat, ook bereikbaar via het achterwegje achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 268.

Zin om mee te gaan, **meld je deelname:** chris.deranter@gmail.com.

28.02

Klein-Willebroek

EXCURSIE BROEK DE NAEYER/BIEZENWEIDEN

In deze periode van het jaar staat het vogelrijke Broek de Naeyer garant voor een opmerkelijke vogelrijkdom, met als grootste blikvanger, een grote kolonie aalscholvers. Ooit werden ze vervolgd, vervolgens beschermd met een geleidelijk herstel tot gevolg. Nu weer alomtegenwoordig en net zo controversieel als vroeger.

De Biezenweiden, het buurgebied van het Broek de Naeyer is dan weer een supergebied voor spechten, in februari hebben de we beste kans om deze prachtige vogels te bekijken. Na de excursie trekken we naar een plaatselijk restaurant, waar de we de keuze hebben tussen enkele streekgerechten.

zaterdag 28 februari, 14u tot 16u30

parking Oostvaardijk/Heindonkstraat Klein-Willebroek

Inschrijven door een storting van 22 euro op rekening op rekening BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek van Natuurpunt Rupelstreek, met vermelding: Excursie Broek de Naeyer/Biezenweiden, aantal personen, telefoonnummer en emailadres. Dit bedrag wordt in mindering gebracht bij je verbruik.

Info: info@natuurpuntrupelstreek.be
Let op: het aantal deelnemers wordt beperkt tot maximaal 15 deelnemers, **meld dus vooraf je deelname.**

06.03

Niel

LEDENBIJEENKOMST 2026

Tijdens deze ledenbijeenkomst kan je kennis maken met het reilen en zeilen bij Natuurpunt Rupelstreek. Met onder meer een terugblik op 2025, onze werking in het Bos N en in het natuurgebied Kleiputten Terhagen en wat er zoal gebeurt in het Geopark Schelde Delta

en Nationaal Park Scheldevallei. Napraten doen we met een drankje en een versnapering. Iedereen van harte welkom.

vrijdag 6 maart, van 19u30 tot 22u

Natuur.huis de Paardenstal - Boomsestraat 221, Niel, ook bereikbaar via het wegje achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266

Meld vooraf je komst:

info@natuurpuntrupelstreek.be

08.03

Terhagen

VOLG DE GIDS

Zin in een heerlijke wandeling in de prachtige natuur van de Kleiputten Terhagen? Trek je wandelschoenen aan en ga mee op stap. Achteraf kan je in de chalet nagenieten met een warm of koud drankje.

zondag 8 maart, 14u tot 16u

Onthaal natuurgebied Kleiputten Terhagen, bereikbaar via ingang Nieuwstraat Terhagen, ter hoogte van de nieuwe rotonde, volg daar de Natuurpunt-pijlen. Er is een fietsenparking en beperkte parking voor auto's.

Zin om mee te gaan, **meld je deelname:** info@natuurpuntrupelstreek.be

Organisatie: Natuurpunt kern Boom-Rumst

21.03

Rumst/Walem

VOGELS KIJKEN GGG BATTENBROEK/ GROTE VIJVER

Samen met vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel kan je om de 2 maanden een vogelkijkwandeling maken langs de Dijle en de Grote Vijver en omheen het GGG Battenbroek. De wandelafstand bedraagt 4 km en de wandeling gaat over goed begaanbare paden. Voor beginnende vogelkijkers stellen we verrekijkers ter beschikking.

zaterdag 21 maart, 9u tot 12u

Picknickplaats wandelbrug Netedijk Rumst, met de fiets bereikbaar via de Netedijk. Kom je met de auto, dan best het achterwegje (bord Natuurpunt) in de Kerkstraat, recht tegenover de Schoolstraat volgen en parkeren op de parking achter de visvijver.

Meebrengen: verrekijker, een vogelgids en eventueel een telescoop.

Meld je deelname vooraf:

debacker-vanlinden@telenet.be

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

21.03

BOOM

BURENDAG IN HET BOS N

Op de internationale Dag van het Bos nodigen we alle buurtbewoners en leden van Natuurpunt uit in Bos N. Maak kennis met Bos N en haar vrijwilligers van Natuurpunt. Bezoekers worden rondgeleid in het bos en krijgen een heldere uitleg over Bos N en haar toekomst. Voor de kinderen organiseren we een bosbingo/speurtocht. Voor de hondenliefhebbers is er een workshop agility.

We sluiten de namiddag af met een hapje en een drankje.

zaterdag 21 maart, 14u tot 17u

Ingang Bos N, Van Lerijslaan, Boom
Info: Bart: 0487/905604 of natuurpuntboom.bosn@gmail.com

26.03

Hemiksem/Verrebroek/ Prosper/Doel/Kallo

VOGELKIJFSTOCHT NATUURGEBIEDEN LINKEROEVER

Vanaf de veersteiger in Bazel fietsen we rechtstreeks naar Drijdijk, de eerste stop van onze vogelkijfstocht, daarna fietsen we achtereenvolgens langs de natuurgebieden Putten West en Putten Weiden, Prosperpolder zuid, Prosper/Hedwige en Doelpolder Noord. Ergens onderweg houden we een stop voor de picknick. Vervolgens fietsen we door het havengebied richting Kallo voor een stop in een plaatselijk cafeetje. Vervolgens fietsen we langs de Rietvelde Kallo en het Groot Rietveld.

Aan halte Zwijndrecht nemen we de Waterbus terug richting Hemiksem.

De totale fietsafstand bedraagt ongeveer 60 km. Heb je een elektrische fiets, hou er dan rekening mee om met een opgeladen batterij te vertrekken.

donderdag 26 maart, 9u30 tot 18u30

veer Callebeek, Scheldestraat/Callebeekstraat Hemiksem – veerboot om 9u40 (stipt)

Meebrengen: verrekijker, fototoestel, picknick, voldoende drank, aangepaste kledij. Betalen op de Waterbus kan via een 10-vaartenkaart of met bancontact. Het aantal deelnemers wordt beperkt tot 12 deelnemers, **meld dus vooraf je deelname:**

info@natuurpuntrupelstreek.be

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

Bye bye bamboe in het Bos N

Bos N is een voormalige kleigroeve en was ooit voorbestemd als woonuitbreidingsgebied. Acties van de plaatselijke Werkgroep Bomen in Boom zorgden ervoor dat het Boomse gemeentebestuur in 1998 besliste om Put N grotendeels om te vormen tot natuurgebied. Put N werd Bos N en sinds 2008 is het beheer van het gebied in handen van Natuurpunt.

Zondag 23 november waren er 15 vrijwilligers aan de slag om deze invasieve exoot een halt toe te roepen. Er werd gemaaid, het maaisel werd verzameld en in een container van gemeente Boom gedeponeerd. Een volgende fase is het uitfrezen van de wortelstokken, daarvoor kunnen we rekenen op de hulp van de terreinploeg van Natuurpunt.

foto: Arif Peleman